

PM 2012:107 RII+VII (Dnr 331-2497/2011, 331-2498/2011)

Ändra riktlinjerna så att långtidsarbetslösa kan gå längre på utbildningar med försörjningsstöd

Skrivelse från Ann-Margarethe Livh (V)

Vuxenutbildning för romer

Skrivelse från Sara Pettigrew (MP) och Roger Mogert (S)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på skrivelse från Ann-Margarethe Livh (V) om "Ändra riktlinjerna så att långtidsarbetslösa kan gå längre på utbildningar med försörjningsstöd" hänvisas till vad som sägs i denna promemoria.
2. Som svar på skrivelse från Sara Pettigrew (MP) och Roger Mogert (S) om "Vuxenutbildning för romer" hänvisas till vad som sägs i denna promemoria.

Föredragande borgarråden Ulla Hamilton och Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Ändra riktlinjerna så att långtidsarbetslösa kan gå längre på utbildningar med försörjningsstöd

I skrivelse den 14 december 2011 från Ann-Margarethe Livh (V) föreslås att riktlinjerna för ekonomiskt bistånd ska ändras i syfte att bevilja försörjningsstöd även för utbildningar som är längre än tre månader.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden.

Stadsledningskontoret anser att det inte är möjligt att generellt rekommendera stadsdelsnämnderna att bevilja försörjningsstöd till alla som vill gå utbildningen.

Arbetsmarknadsnämnden anser att staden bör avvakta resultaten av den översyn av vuxenutbildningen på grundläggande nivå som för tillfället pågår innan frågan om längre studier med försörjningsstöd tas upp till förnyad diskussion.

Socialnämnden anser att kommunen enligt kommunallagens likställighetsprincip inte har rätt att särbehandla en grupp medborgare vare sig positivt eller negativt.

Vuxenutbildning för romer

I en skrivelse den 14 december 2011 från Sara Pettigrew (MP) och Roger Mogert (S) angående vuxenutbildning för romer på Sundbybergs folkhögskola föreslås att kommunstyrelsen skyndsamt ska besluta att lösa finansieringsfrågan för eleverna från Stockholms stad och säkerställa att alla elever kan påbörja sin utbildning vid Sundbybergs folkhögskola i januari 2012.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden.

Stadsledningskontoret anser att det inte är möjligt att särbehandla en viss grupp medborgare utifrån bestämmelserna i kommunallagen även om de tillhör en nationell minoritet.

Arbetsmarknadsnämnden anser att det mot bakgrund av Arbetsförmedlingens beslut om aktivitetsstöd inte är aktuellt att inrätta ett stipendium vars ändamål är att finansiera studier för romer som sökt och antagits till den aktuella folkhögskoleutbildningen.

Socialnämnden anser att försörjningsstöd som huvudregel inte ska beviljas som studiefinansiering för reguljär utbildning eftersom detta kan medföra inlåsnings effekter.

Våra synpunkter

Arbetsmarknadsnämnden har inte varit involverad i planeringen av den aktuella utbildningen på Sundbybergs folkhögskola och inte heller i rekryteringen av studenter. I likhet med remissinstanserna har vi däremot svårt att se hur försörjningsstöd ska kunna beviljas till en särskild grupp som önskar läsa en viss studieinriktning vid en specifik skola. Det strider mot likabehandlingsprincipen i kommunallagen. Grundprincipen är att studier finansieras med stöd från CSN. Däremot anser vi att det kan finnas skäl för individuella prövningar trots utbildningens längd och så har också skett. En person som var aktuell vid Jobbtorg Stockholm och som sökt utbildningen har beviljats försörjningsstöd för att studera efter att en individuell prövning gjorts. Enligt uppgifter från Europeiska Socialfonden har också Arbetsförmedlingen fattat beslut om att de romer som anmält sig till den aktuella utbildningen kommer att beviljas aktivitetsstöd från Arbetsförmedlingen.

Sundbybergs Folkhögskola har tidigare varit en av flera upphandlade aktörer inom stadens vuxenutbildning, men i den senaste upphandlingen som genomfördes 2010 – 2011 valde skolan att inte inkomma med något anbud.

Vi föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på skrivelse från Ann-Margarethe Livh (V) om ”Ändra riktlinjerna så att långtidsarbetslösa kan gå längre på utbildningar med försörjningsstöd” hänvisas till vad som sägs i denna promemoria.
2. Som svar på skrivelse från Sara Pettigrew (MP) och Roger Mogert (S) om ”Vuxenutbildning för romer” hänvisas till vad som sägs i denna promemoria.

Stockholm den 29 augusti 2012

ULLA HAMILTON ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Skrivelse från Ann-Margarethe Livh (V) om ”Ändra riktlinjerna så att långtidsarbetslösa kan gå längre på utbildningar med försörjningsstöd”
3. Skrivelse från Sara Pettigrew (MP) och Roger Mogert (S) om ”Vuxenutbildning för romer”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Karin Wanngård* (S) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta

1. Att bifalla skrivelsernas förslag.

Ansvariga borgarråd föreslår att skrivelserna från (V) respektive (S) och (MP) sambehandlas. Socialdemokraterna har inget att invända mot denna ordning och föreslår att förslagen i båda skrivelser bifalls, då vi inte ser någon motsättning mellan förslagets genomförande.

Vi stödjer huvudprincipen att studiefinansiering ska ske via CSN och inte försörjningsstöd. Precis som arbetsmarknadsförvaltningen konstaterar i sitt utlåtande finns det dock möjlighet att göra undantag från denna princip, vilket också skett i minst ett fall. Vi menar att det är angeläget att kommunstyrelsen ställer sig bakom det riktiga i detta.

Den här frågan har främst uppkommit ur att ett antal kommunmedborgarna med romskt ursprung har fastnat mellan två system – EU-regler och svenska principer. Enligt EU, som finansierar den berörda utbildningen, får de studerande inte ha studiemedel från CSN eftersom de då inte anses stå tillräckligt långt ifrån studier och arbetsmarknad. Jämfört med många andra arbetsmarknadsåtgärder och stöd till individen bedömer vi att sådana här utbildningar är relativt träffsäkra i målsättningen att leda till egen försörjning, även på lång sikt. Stockholms stad skulle därmed göra en väsentlig vinst, både för dessa medborgare och för kommunens ekonomi även om staden stod för försörjningen till ett belopp som motsvarar försörjningsstödet. Det är därför rimligt att Stockholm gör undantag och medger försörjningsstöd under den här typen av utbildningar liksom andra kommuner i länet gjort. Ett sådant beslut skulle inte på något sätt innebära ett ställningstagande om att alla som idag går på försörjningsstöd automatiskt ska få behålla det om de börjar studera. En individuell prövning kommer givetvis fortfarande att göras – det handlar inte om någon automatisk rättighet som tillerkänns en viss grupp av medborgare.

På en punkt finns det skäl att nansera och invända mot beskrivningen i utlåtandet. Att medge försörjningsstöd under vissa utbildningar leder inte till någon inlåsningsseffekt, tvärtom. Staden ställer redan idag tydliga krav på försörjningsstödstagare i form av deltagande i olika verksamheter och aktivitet när det gäller jobbsökande. Däremot har den styrande alliansen en mycket restriktiv linje mot att medge stöd för att inskrivna på jobbtorgen ska kunna gå utbildningar som leder till förbättrad ställning på arbetsmarknaden. De inskrivna i jobbtorgen måste alltså lägga en stor del av sin tid på olika verksamheter, men får generellt inte delta i utbildningar. Detta, inte de föreslagna undantagen i skrivelserna, är en inlåsningsseffekt.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Miljöpartiet vill lyfta fram vikten av utbildningsinsatser som en del av långsiktigt hållbara arbetsmarknadsinsatser. I Stockholm finns idag många i behov av utbildning, och vi anser att trösklarna till att ta del av utbildning behöver sänkas. Vi anser att riktlinjerna för försörjningsstöd behöver ses över, så att fler har möjlighet att läsa utbildningar som är längre än tre månader med bibehållet försörjningsstöd, då dessa kan leda till individens utveckling samt långsiktigt hållbara etablering på arbetsmarknaden.

Det är positivt att den individ som har identifierats också har beviljats undantag från riktlinjerna för att läsa utbildningen, men det är inte rimligt att hanteringen ska kunna vara olika beroende på vilken stadsdelsnämnd som eleven bor i.

Staden och den moderatledda alliansen har visat lite vilja att lösa denna uppkomna situation och hävdar att gruppen romer inte kan särbehandlas. Miljöpartiet anser tvärtom att staden bör kunna erbjuda denna nationella minoritet särskilt riktade insatser, i samråd med romska representanter, i detta fall, och framöver.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Karin Wanngård*, *Roger Mogert* och *Olle Burell* (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Skrivelsen om att ändra riktlinjerna så att långtidsarbetslösa kan gå längre på utbildning med försörjningsstöd från Ann-Margarethe Livh (V) bifalls.
2. Därutöver vill jag framföra följande.

Vänsterpartiets skrivelse var visserligen föranledd av en specifik händelse där en yrkesutbildning för unga arbetslösa romer riskerade att inte kunna genomföras, men vårt förslag till kommunstyrelsen var en generell ändring av riktlinjerna för försörjningsstöd. Det handlade inte om att särbehandla en grupp i strid med likställighetsprincipen. Vi menar att staden ska kunna medfinansiera utbildning genom försörjningsstöd, även om utbildningen är längre än tre månader. Det var detta maxtak som låg bakom stadens beslut att inte delfinansiera den EU-stödda utbildningen vid Sundbybergs folkhögskola.

En ändring av riktlinjerna där maxtaket tas bort skulle också ge möjlighet att finansiera grundskolekompens, som en del arbetslösa saknar. Orsaken kan vara både att skolgången under ungdomsåren har avbrutits eller att man aldrig fått gå i motsvarande nioårig grundskola.

Alternativet att söka studielån för de som saknar grundskola är i praktiken stängd, eftersom man känner berättigad tvekan om så många års skuldsättning är lönsamt i förhållande till det jobb en gymnasieutbildning kan ge. Och när det är aktuellt med högskola är studielånen slut.

Staden behöver tydligt markera att individuella prövningar är en väsentlig del av handläggningen av ekonomiskt bistånd. Idag kommer signaler om att handläggare pressas att ge avslag på grund för att hålla budgeten, vilket motverkar en individuell bedömning. Det är därför bra att stadsledningskontoret tar upp den individuella behovsprövningen i sitt tjänsteutlåtande. Det är också bra att arbetsmarknadsförvaltningen påpekar att det kan löna sig för staden att ge ett kompletterande försörjningsstöd under två år för långvarigt arbetslösa. Vår uppfattning är att riktlinjerna behöver förtydligas i dessa avseenden.

Särskilt uttalande gjordes av *Åsa Jernberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Ändra riktlinjerna så att långtidsarbetslösa kan gå längre på utbildningar med försörjningsstöd

I skrivelse den 14 december 2011 från Ann-Margarethe Livh (V) beskrivs att många romska ungdomar har svårt att komma ut på arbetsmarknaden och att det är viktigt att staden stödjer initiativ som ger möjlighet till utbildning och arbete. Kommunstyrelsen föreslås därför besluta att ändra riktlinjerna för ekonomiskt bistånd så att det blir möjligt att beviljas försörjningsstöd även för utbildningar som är längre än tre månader.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 30 maj 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Riktlinjerna för ekonomiskt bistånd, fastställda av kommunfullmäktige, bygger på lagstiftning och på Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter där det tydligt framgår att huvudregeln är att ekonomiskt bistånd inte utgår till vuxenstuderande. I stadens riktlinjer finns trots detta en möjlighet att i undantagsfall, efter individuell behovsprövning, bevilja ekonomiskt bistånd för vuxenstudier. Ett generellt undantag för en viss grupp medborgare skulle också strida mot kommunalagens likställighetsprincip. Motionären påpekar att Stockholms stad enligt DN 6 december 2011 säger nej till att delfinansiera en tvåårig yrkesutbildning för behandlingsassistenter som Sundbybergs folkhögskola planerar. Vid efterforskning gjorda av Jobbtorg Stockholm vid tidpunkten för förfrågan om medfinansiering framkom att det fanns en person inskriven på Jobbtorg Stockholm som sökt den aktuella utbildningen och den personen beviljades också försörjningsstöd av sin stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret konstaterar att det är oklart hur många av de som sökt utbildningen vid Sundbybergs folkhögskola som har försörjningsstöd, eller som är berättigade till det enligt socialtjänstlagen. Stadsledningskontoret anser därför inte att det är möjligt att generellt rekommendera stadsdelsnämnderna att bevilja försörjningsstöd till alla som vill gå utbildningen. Arbetsförmedlingen har, enligt uppgift från socialfonden, fattat ett generellt beslut om aktivitetsstöd för den som vill gå utbildningen. Om det då finns personer som är i behov av kompletterande försörjningsstöd anser stadsledningskontoret att det mot bakgrund av romernas svaga ställning på arbetsmarknaden kan finnas skäl att göra individuella prövningar om den enskildes rätt till kompletterande försörjningsstöd, trots den långa utbildningstiden.

Om kompletterande försörjningsstöd inte kan beviljas, kan det i sin tur medföra att individer som anmält sig till utbildningen inte kan delta av ekonomiska skäl även om arbetsförmedlingen beslutat om aktivitetsstöd. Grundprincipen att studier finansieras med stöd av CSN och inte med försörjningsstöd är en rimlig grundprincip utifrån principen om likabehandling av alla kommuninvånare.

En översyn av vuxenutbildningen på grundläggande nivå pågår på statlig nivå och i upp-

draget ingår även att titta på studiefinansieringen för de studerande. Utredningen väntas vara klar 2013. Det bör även understrykas att problemet att personer inte har avslutat grundskolan med fullständiga betyg visar på vikten av att skola, och i vissa fall socialtjänst, gemensamt insatser säkerställer att alla ungdomar lämnar grundskolan med fullständiga kunskaper.

Stadsledningskontoret föreslår därför att skrivelse om ”Ändra riktlinjer så att långtidsarbetslösa kan gå längre utbildningar med försörjningsstöd” av Ann-Margarethe Livh (V) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 maj 2012 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Gustafsson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Sara Pettigrew m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Den aktuella utbildningen för romer på Sundbybergs Folkhögskola har planerats utan kontakter med förvaltningen. Rekryteringen har också skett helt genom folkhögskolan. Huruvida aktuella deltagare vid rekryteringstillfället uppbar försörjningsstöd eller var berättigade till försörjningsstöd är okänt för förvaltningen.

Vid en förfrågan på stadens jobbtorg har konstaterats att torgen kände till en person som sökt den aktuella utbildningen. I detta fall beviljades försörjningsstöd av berörd stadsdelsnämnd, men då finansieringen av utbildningen i övrigt var oklar har personen i fråga inte kunnat påbörja utbildningen. Den aktuella personen erbjöds fortsatt vägledning genom jobbtorgens studievägledare.

Enligt uppgifter till förvaltningen har arbetsförmedlingen nyligen fattat beslut om att de romer som anmält sig till den aktuella utbildningen kommer att beviljas aktivitetsstöd från arbetsförmedlingen och därmed kan aktivitetsstödet utgöra offentlig medfinansiering i projektet. Det kan komma att lösa finansieringen av projektet. Däremot är det inte säkert att detta i alla fall löser den enskildes studiefinansiering. För enskilda individer som idag har försörjningsstöd och där aktivitetsstödet inte räcker på grund av familjestorlek eller annat kan frågan om kompletterande försörjningsstöd bli aktuell. Om kompletterande försörjningsstöd då inte beviljas kan den enskilde inte delta i utbildningen trots att aktivitetsstöd utgår. Mot bakgrund av romernas svaga ställning på arbetsmarknaden anser förvaltningen att det kan finnas skäl att göra individuella prövningar trots utbildningens längd. En sådan prövning kan då utgå från kriterier som att den enskilde har låg utbildningsnivå, har varit arbetslös under längre tid, uppburit försörjningsstöd under längre tid eller andra tänkbara kriterier. Ur kostnadssynpunkt för staden så kan ett kompletterande försörjningsstöd under två år innebära lägre kostnader än fullt försörjningsstöd för personer som redan länge varit arbetslösa och beroende av försörjningsstöd.

Grundprincipen att studier finansieras med stöd av CSN och inte med försörjningsstöd är en rimlig grundprincip utifrån principen om likabehandling av kommuninneboende. Förvaltningens erfarenhet är samtidigt att detta gör det särskilt svårt för personer som inte ens har fullgjord grundskoleutbildning att studera då en utbildning upp till gymnasienivå skulle

kunna bli mycket kostsam för den enskilde i förhållande till vilket jobb en gymnasieutbildning skulle kunna leda till. Osäkerheten om utbildning verkligen leder till jobb gör att många som saknar även grundläggande utbildning avstår från såväl utbildningen som stora studielån. På en arbetsmarknad som ställer allt högre utbildningskrav är detta ett dilemma då utbildningens betydelse för att få ett arbete är väl dokumenterad.

En översyn av vuxenutbildningen på grundläggande nivå pågår dock för närvarande på statlig nivå och i uppdraget ingår även att titta på studiefinansieringen för de studerande. Förvaltningen anser att staden bör avvakta resultatet av denna översyn som ska vara klar 2013 innan frågan om längre studier med försörjningsstöd tas upp till förnyad diskussion. Detta dels mot principen om likabehandling av alla kommuninnevånare, men också mot bakgrund av att det för den enskilde är att föredra att så snart som möjligt komma bort från behovet av försörjningsstöd och den kontroll som det medför.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj 2012 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Reservation anfördes av Stefan Nilsson m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Inger Stark (V), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 april 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Ekonomiskt bistånd till vuxna som studerar

Stadens regler och riktlinjer bygger på lagstiftning som exempelvis socialtjänstlagen och kommunallagen och även på Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter, där det framgår att huvudregeln är att ekonomiskt bistånd inte utgår till vuxna studerande.

Utgångspunkten är att vuxenstuderande inte står till arbetsmarknadens förfogande och därför inte är berättigade till ekonomiskt bistånd. Vuxenutbildning ska finansieras genom det statliga studiemedelssystemet eller med aktivitetsstöd via arbetsförmedlingen. I Stockholms stads riktlinjer för ekonomiskt bistånd står att försörjningsstöd som huvudregel inte ska beviljas som studiefinansiering för reguljär utbildning då detta kan medföra en inlåsningsseffekt. Det primära målet bör vara självförsörjning genom arbete. Försörjningsstöd kan beviljas vid korta tidsbegränsade kurser inom ramen för de insatser som erbjuds arbetslösa men den sökande ska då när som helst vara beredd att avbryta kursen för att påbörja ett erbjudet arbete.

Kommunen har enligt kommunallagens likställighetsprincip inte rätt att särbehandla en grupp av medborgare vare sig positivt eller negativt. Om en viss grupp som varit arbetssökande en längre tid får rätt till ekonomiskt bistånd i samband med studier så måste detta gälla för alla medborgare i liknande situation och för liknande studier, till exempel på gymnasienivå.

Det är däremot fullt möjligt för kommunen att göra en individuell bedömning för en enskild person som söker försörjningsstöd. Riktlinjerna ger redan idag möjlighet att i undantagsfall, efter särskild behovsprövning, bevilja ekonomiskt bistånd till vuxenstudier.

Vuxenutbildning för romer

I skrivelse den 14 december 2011 från Sara Pettigrew (MP) och Roger Mogert (S) angående vuxenutbildning för romer på Sundbybergs folkhögskola föreslås att kommunstyrelsen skyndsamt ska besluta att lösa finansieringsfrågan för eleverna från Stockholms stad och säkerställa att alla elever kan påbörja sin utbildning vid Sundbybergs folkhögskola i januari 2012. I skrivelsen finns förslag på hur finansieringsfrågan skulle kunna lösas nämligen instifta ett studiestipendium till en beräknad kostnad av 5 mnkr eller ge direktiv till stadsdelsnämnderna om ett generellt avsteg från riktlinjerna.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 30 maj 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret kan konstatera att det är oklart hur många av de som sökt utbildningen vid Sundbybergs folkhögskola som har försörjningsstöd, eller som är berättigade till det enligt socialtjänstlagen. I stadens riktlinjer för ekonomiskt bistånd är utgångspunkten att vuxenstuderande inte står till arbetsmarknadens förfogande och därför inte är berättigade till försörjningsstöd. Stadsledningskontoret anser därför inte att det är möjligt att generellt rekommendera stadsdelarna att bevilja försörjningsstöd till alla som vill gå utbildningen. Stadsledningskontoret anser att det inte är möjligt att särbehandla en viss grupp medborgare utifrån bestämmelserna i kommunallagen även om de tillhör en nationell minoritet. Däremot ska den stadsdelsnämnd som får en ansökan från en enskild person om bistånd för att delta i en utbildning göra en individuell bedömning av ansökan.

Vid efterforskning som gjordes inom Jobbtorg Stockholm vid tidpunkten för förfrågan om medfinansiering framkom att det fanns en person inskriven på jobbtorg som sökt den aktuella utbildningen och den personen beviljades också försörjningsstöd av sin stadsdelsnämnd.

Arbetsförmedlingen har, enligt uppgift från socialfonden, fattat ett generellt beslut om aktivitetsstöd för de som vill gå utbildningen. För personer som idag har försörjningsstöd kan då situationen uppstå att aktivitetsstödet inte räcker utan att det behövs kompletterande försörjningsstöd. Mot bakgrund av romernas svaga ställning på arbetsmarknaden anser stadsledningskontoret att det kan finnas skäl att göra en individuell prövning om möjligheten till kompletterande försörjningsstöd trots utbildningens längd. Hänsyn kan då tas till utbildningsbakgrund, hur länge den enskilde varit arbetslös, uppburit försörjningsstöd och andra kriterier som kan utgöra skäl för en individuell bedömning utifrån socialtjänstlagen.

Att inrätta ett stipendium vars ändamål är att finansiera studier för romer som sökt och antagits till den aktuella folkhögskoleutbildningen anser stadsledningskontoret inte är aktuellt mot bakgrund av arbetsförmedlingens beslut att bevilja aktivitetsstöd till de studerande.

Stadsledningskontoret föreslår därför att skrivelse 14/12 om ”vuxenutbildning för romer”

av Sara Pettigrew (MP) Roger Mogert (S) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 maj 2012 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Reservation anfördes av Sara Pettigrew m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Rågsjö (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Gustafsson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildning kan vara ett medel bland andra att stärka de nationella minoriteterna, i detta fall romernas ställning på arbetsmarknaden. I det aktuella fallet med utbildningen på Sundbybergs folkhögskola har utbildningen planerats utan kontakter med förvaltningen trots att ansökan till socialfonden förutsätter medfinansiering från staden. Rekryteringen har också skett helt genom folkhögskolan. Huruvida aktuella deltagare vid rekryteringstillfället uppbär försörjningsstöd eller var berättigade till försörjningsstöd är okänt för staden. Förvaltningen anser att detta gör det omöjligt att besluta att alla studerande generellt skulle kunna beviljas försörjningsstöd.

Vid en förfrågan på stadens jobbtorg har konstaterats att torgen kände till en person som sökt den aktuella utbildningen. I detta fall beviljades försörjningsstöd av berörd stadsdelsnämnd, men då finansieringen av utbildningen i övrigt var oklar har personen i fråga inte kunnat påbörja utbildningen. Den aktuella personen erbjöds fortsatt vägledning genom jobbtorgens studievägledare.

Enligt uppgifter till förvaltningen har dock arbetsförmedlingen nyligen fattat beslut om att de romer som anmält sig till den aktuella utbildningen kommer att beviljas aktivitetsstöd från arbetsförmedlingen och därmed kan aktivitetsstödet utgöra offentlig medfinansiering i projektet. Det kan komma att lösa finansieringen av projektet. Däremot är det inte säkert att detta löser frågan om studiefinansieringen för enskilda personer som idag uppbär försörjningsstöd. Det kan finnas fall där aktivitetsstödet inte räcker på grund av familjestorlek eller annat, och där kompletterande försörjningsstöd behövs. Om kompletterande försörjningsstöd inte kan beviljas kan den enskilde inte delta i utbildningen trots att aktivitetsstöd utgår. Mot bakgrund av romernas svaga ställning på arbetsmarknaden anser förvaltningen att det kan finnas skäl att se över om det finns kriterier som skulle kunna ligga till grund för en individuell prövning av möjligheten att få kompletterande försörjningsstöd trots utbildningens längd. Till exempel att den enskilde har låg utbildningsnivå, har varit arbetslös under längre tid, uppburit försörjningsstöd under längre tid eller andra tänkbara kriterier. Ur kostnadssynpunkt för staden så kan ett kompletterande försörjningsstöd under två år innebära lägre kostnader än fullt försörjningsstöd för personer som redan länge varit arbetslösa och beroende av försörjningsstöd.

Att inrätta ett stipendium vars ändamål är att finansiera studier för romer som sökt och antagits till den aktuella folkhögskoleutbildningen anser förvaltningen inte är aktuellt mot bakgrund av arbetsförmedlingens beslut om aktivitetsstöd.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 april 2012 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr m.fl. (M), Ann-Katrin Åslund (FP), Sina Bengtsson (C) och Ewa Samuelsson (KD), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Roger Mogert m.fl. (S), Stefan Nilsson m.fl. (MP) och Inger Stark (V), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 mars 2012 har i huvudsak följande lydelse.

En rad internationella dokument behandlar nationella eller etniska, religiösa och språkliga minoriteter. Enligt artikel 27 i FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter ska de som tillhör etniska, religiösa eller språkliga minoriteter tillåtas att i gemenskap med andra i sin grupp ha ett eget kulturliv, utöva sin religion och använda sitt eget språk.

Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter liksom stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk utvecklar skyddet för personer som tillhör nationella minoriteter. Sverige verkar för att personer som tillhör nationella eller etniska, språkliga och religiösa minoriteter i alla länder ges möjlighet att på lika villkor med majoritetsbefolkningen åtnjuta alla de mänskliga rättigheterna.

Målet med den svenska minoritetspolitiken är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande. Det är självfallet angeläget att staden medverkar till att nationella minoriteter får det skydd och de möjligheter att bevara sin kultur och sitt språk som de behöver. I övrigt ska personer som tillhör nationella minoriteter behandlas som andra.

Stadens riktlinjer för ekonomiskt bistånd bygger på socialtjänstlagen och på Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter. Utgångspunkten är att vuxenstuderande inte står till arbetsmarknadens förfogande och därför inte är berättigade till försörjningsstöd. Enligt kommunallagen får kommunen inte särbehandla en grupp av medborgare. Det innebär att det inte är möjligt att göra ett generellt avsteg från riktlinjerna för just romer. Däremot är det fullt möjligt för kommunen att göra en individuell bedömning för en enskild person som söker försörjningsstöd.

Vuxenutbildning ska enligt riktlinjerna finansieras genom det statliga studiemedelssystemet eller med aktivitetsstöd via arbetsförmedlingen. Försörjningsstöd ska som huvudregel inte beviljas som studiefinansiering för reguljär utbildning eftersom detta kan medföra en inlåsningsseffekt. Detta genom att utbildningen blir ett mål i sig och den enskilde förlorar fokus på det primära målet självförsörjning genom arbete. Försörjningsstöd ska inte beviljas vid annat än korta tidsbegränsade kurser inom ramen för de insatser som erbjuds arbetslösa, där den sökande samtidigt söker arbete. Den sökande ska när som helst vara beredd att avbryta kursen för att påbörja erbjudet arbete.

Sammantaget anser förvaltningen att det inte är möjligt att särbehandla en viss grupp medborgare utifrån bestämmelserna i kommunallagen även om de tillhör en nationell minoritet. Däremot ska den stadsdelsförvaltning som får en ansökan från en enskild person om bistånd för att delta i en utbildning göra en individuell bedömning av ansökan.

RESERVATIONER M.M.

Ändra riktlinjerna så att långtidsarbetslösa kan gå längre på utbildningar med försörjningsstöd

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (V) enligt följande.

1. Att arbetsmarknadsnämnden beslutar att tillstyrka ändring av riktlinjer angående försörjningsstöd
2. Att i övrigt anföras

I sitt svar skriver förvaltningen om vikten av utbildning för att få fäste på arbetsmarknaden. Att lösa enskilda individers möjligheter till längre utbildning löser inte problemen med de alla som behöver längre utbildningar för att få de meriter som behövs för att komma in på utbildningar eller att ha chansen till ett arbete. I Stockholm har vi idag ett systemfel då så många som 40 % på jobbtorgen saknar gymnasiekompetens.

Då räcker inte individuella lösningar – då måste det till system som är långsiktigt och ger kollektivet av individer möjligheter till utbildning och arbete. Den inlåsningsseffekt som brist på utbildning bidrar till är direkt kontraproduktivt.

Riktlinjerna behöver omgående ses över och Stockholms stad bör ta kontakt med staten angående behovet av att alternativ försörjning för dem som inte har fått grundutbildning.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Gustafsson m.fl. (S) enligt följande.

Det framstår tydligt som att de berörda romska kommunmedborgarna fastnat mellan två system – EU-regler och svensk tradition krockar. Enligt EU, som finansierar den berörda utbildningen, får de studerande inte ha studiemedel från CSN eftersom de då inte anses stå tillräckligt långt ifrån studier och arbetsmarknad. De svenska reglerna medger dock ganska generösa villkor för de som läser på komvux/folkhögskola om de saknar grundskole- eller gymnasiekompetens. Under 2012 medger det så kallade högre bidraget knappt 7000 kronor per månad i bidrag (samt ca 2500 kr per månad i lån). Med andra ord: för just den här gruppen av studerande är det troligt att det blir ungefär samma summor man har att röra sig med om man får kommunalt försörjningsstöd eller statligt studiemedel. Skillnaden är om det är staden eller staten som ska stå för det hela. Jämfört med många andra arbetsmarknadsåtgärder och stöd till individen bedömer vi att sådana här utbildningar är relativt träffsäkra i målsättningen att leda till egen försörjning, även på lång sikt. Stockholms stad skulle därmed göra en väsentlig vinst, både för dessa medborgare och för kommunens ekonomi, även om staden stod för försörjningen till ett belopp som motsvarar försörjningsstödet.

Därför verkar det rimligt att Stockholm gör ett undantag och medger försörjningsstöd under den här typen av utbildningar liksom andra kommuner i länet gjort. Ett sådant beslut skulle inte på något sätt innebära ett ställningstagande om att alla som idag går på försörjningsstöd automatiskt ska få behålla det om de börjar studera. Grunden för undantaget är att EU, d.v.s. den offentliga utbildningsfinansiären, kräver det för att de studerande ska få tillåtas gå utbildningen. Staden skulle därför vinna på att vara mer pragmatisk och sätta individen före systemen

Särskilt uttalande gjordes av Sara Pettigrew m.fl. (MP) enligt följande.

Miljöpartiet vill lyfta fram vikten av utbildningsinsatser som en del av långsiktigt hållbara arbetsmarknadsinsatser. I Stockholm finns idag många i behov av utbildning, och vi anser att trösklarna till att ta del av utbildning behöver sänkas. Vi anser att riktlinjerna för försörjningsstöd behöver ses över, så att fler har möjlighet att läsa utbildningar som är längre än tre månader med bibehållet försörjningsstöd, då dessa kan leda till individens utveckling samt långsiktigt hållbara etablering på arbetsmarknaden.

Socialnämnden

Reservation anfördes av Stefan Nilsson m.fl. (MP) enligt följande.

Socialnämnden lämnar följande yttrande över motionen.

Miljöpartiet vill lyfta fram vikten av utbildningsinsatser som en del av långsiktigt hållbara arbetsmarknadsinsatser. I Stockholm finns idag många i behov av utbildning, och vi anser att trösklarna till att ta del av utbildning behöver sänkas. Vi anser att riktlinjerna för försörjningsstöd behöver ses över, så att fler har möjlighet att läsa utbildningar som är längre än tre månader med bibehållet försörjningsstöd, då dessa kan leda till individens utveckling samt långsiktigt hållbar etablering på arbetsmarknaden.

Reservation anfördes av Inger Stark (V) enligt följande.

1. Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen.
2. Socialnämnden anför därutöver följande.

För att komma till rätta med ungdomsarbetslösheten behövs flera olika insatser. En sådan insats är att stödja de ungdomar som vill utbilda sig vidare och har gått ut med ofullständiga betyg. För dessa ungdomar skulle det naturligtvis underlätta om de beviljades försörjningsstöd även för utbildningar som är längre än tre månader.

Ann-Margarethe Livh riktar sig i sin motion speciellt till romska ungdomar. Tanken är dock att riktlinjerna ska förändras så att åtgärden gäller alla ungdomar som har behov av det. Därför ska motionen bifallas.

På sidan 2 i socialförvaltningens svar står det: försörjningsstöd kan beviljas vid korta tidsbegränsade kurser inom ramen för de insatser som erbjuds arbetslösa men den sökande ska då när som helst vara beredd att avbryta kursen för att påbörja ett erbjudet arbete. Detta är, menar vi, kontraproduktivt. Om den arbetslösa ungdomen erbjuds en kurs ska den naturligtvis fullföljas, annars är ju kursen helt meningslös. Det primära målet är att kunna försörja sig genom eget arbete; där är vi helt överens. Men ett arbete som går att försörja sig på kräver nästan alltid utbildning. Därför är den viktigaste insatsen utbildning!

Vuxenutbildning för romer

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av Sara Pettigrew m.fl. (MP) enligt följande.

1. Att arbetsmarknadsnämnden beslutar att tillstyrka skrivelsen
2. Att därutöver anföras.

Miljöpartiet anser att stadens regelverk i detta fall har varit allt för oflexibelt för att kunna gå utbildningsanordnaren och eleverna till mötes.

Miljöpartiet vill lyfta fram vikten av utbildningsinsatser som en del av långsiktigt hållbara arbetsmarknadsinsatser. I Stockholm finns idag många i behov av utbildning, och vi anser att trösklarna till att ta del av utbildning behöver sänkas. Vi anser att riktlinjerna för försörjningsstöd behöver ses över, så att fler har möjlighet att läsa utbildningar som är längre än tre månader med bibehållet försörjningsstöd, då dessa kan leda till individens utveckling samt långsiktigt hållbara etablering på arbetsmarknaden.

Det är positivt att den individ som har identifierats också har beviljats undantag från riktlinjerna för att läsa utbildningen, men det är inte rimligt att hanteringen ska kunna vara olika beroende på vilken stadsdelsnämnd som eleven bor i.

Staden och den moderatledda alliansen har visat lite vilja att lösa denna uppkomna situationen, och hävdar att gruppen romer inte kan särbehandlas. Miljöpartiet anser tvärtom att staden bör kunna erbjuda denna nationella minoritet särskilt riktade insatser, i samråd med romska representanter, i detta fall, och framöver.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Rågsjö (V) enligt följande.

I sitt svar skriver förvaltningen om vikten av utbildning för att få fäste på arbetsmarknaden. Att lösa enskilda individers möjligheter till längre utbildning löser inte problemen med de alla som behöver längre utbildningar för att få de meriter som behövs för att komma in på utbildningar eller att ha chansen till ett arbete. I Stockholm har vi idag ett systemfel då så många som 40 % på jobbtorgen saknar gymnasiekompetens.

Då räcker inte individuella lösningar – då måste det till system som är långsiktigt och ger kollektivet av individer möjligheter till utbildning och arbete. Den inlåsningseffekt som brist på utbildning bidrar till är direkt kontraproduktivt.

Riktlinjerna behöver omgående ses över och Stockholms stad bör ta kontakt med staten angående behovet av att alternativ försörjning för dem som inte har fått grundutbildning.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Gustafsson m.fl. (S) enligt följande.

Det framstår tydligt som att de berörda romska kommunmedborgarna fastnat mellan två system – EU-regler och svensk tradition krockar. Enligt EU, som finansierar den berörda utbildningen, får de studerande inte ha studiemedel från CSN eftersom de då inte anses stå tillräckligt långt ifrån studier och arbetsmarknad. De svenska reglerna medger dock ganska generösa villkor för de som läser på komvux/folkhögskola om de saknar grundskole- eller gymnasiekompetens. Under 2012 medger det så kallade högre bidraget knappt 7000 kronor per månad i bidrag (samt ca 2500 kr per månad i lån). Med andra ord: för just den här grup-

pen av studerande är det troligt att det blir ungefär samma summor man har att röra sig med om man får kommunalt försörjningsstöd eller statligt studiemedel. Skillnaden är om det är staden eller staten som ska stå för det hela. Jämfört med många andra arbetsmarknadsåtgärder och stöd till individen bedömer vi att sådana här utbildningar är relativt träffsäkra i målsättningen att leda till egen försörjning, även på lång sikt. Stockholms stad skulle därmed göra en väsentlig vinst, både för dessa medborgare och för kommunens ekonomi, även om staden stod för försörjningen till ett belopp som motsvarar försörjningsstödet.

Därför verkar det rimligt att Stockholm gör ett undantag och medger försörjningsstöd under den här typen av utbildningar liksom andra kommuner i länet gjort. Ett sådant beslut skulle inte på något sätt innebära ett ställningstagande om att alla som idag går på försörjningsstöd automatiskt ska få behålla det om de börjar studera. Grunden för undantaget är att EU, d.v.s. den offentliga utbildningsfinansiären, kräver det för att de studerande ska få tillåtas gå utbildningen. Staden skulle därför vinna på att vara mer pragmatisk och sätta individen före systemen.

Socialnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr m.fl. (M), Ann-Katrin Åslund (FP), Sina Bengtsson (C) och Ewa Samuelsson (KD) enligt följande.

Stockholms stad har ett ansvar för alla som behöver hjälp och stöd att komma in på arbetsmarknaden. Ett arbete innebär möjlighet att kunna påverka sin egen vardag och ha makt över sitt eget liv. Det övergripande målet för våra insatser till dem som står utanför arbetsmarknaden måste därför vara att de ska klara sig genom självförsörjning.

Huvudregeln för försörjningsstöd är att inte bevilja det under en reguljär utbildning. Försörjningsstöd måste alltid ses som en tillfällig lösning med målet att personen på sikt ska bli självförsörjande, vilket bäst görs via individuella bedömningar och individuella handlingsplaner.

Särskilt uttalande gjordes av Roger Mogert m.fl. (S), Stefan Nilsson m.fl. (MP) och Inger Stark (V) enligt följande.

Det är viktigt att särskilda insatser kan göras för att möta de speciella behov som finns hos denna grupp. Att lösa finansieringsfrågan för de elever som frågan gäller innebär att bidra till att hitta en väg till egen försörjning. Möjligheten för staden att finansiera elevers deltagande i utbildning i liknande fall, bör också övervägas.